

PALVELUT

RUOKA & JUOMA

- Backers:** kahvila ja leipomo
Borgbyntie 2, 10440 Bollsta, p. 019 246 1658, 019 241 1674, www.backers.fi
- DeliTukku & Ravintola Glöden**
Pohjantie 8, 10420 Pohjankuru, p. 020 763 9121, www.delitukku.fi
- Ravintola Äminnegård**
Äminnen kartanon tie 4, 10410 Äminnefors, p. 019 276 6890,
www.nordcenter.com
- RuukkiGolf**
Hiekkamäentie 100, 10420 Pohjankuru, p. 019 245 4485, www.ruukkiGolf.fi
- Urheiluopisto Kisakeskus**
Kullaanniemi 220, 10420 Pohjankuru, p. 019 245 7111, www.kisakeskus.fi

MAJOITUS

- B&B Maitotalo, Nordcenter**
Äminnen kartanon tie 4, 10410 Äminnefors, p. 019 276 6850,
www.nordcenter.com
- DeliTukku Holiday Apartments**
Pohjantie 8, 10420 Pohjankuru, p. 020 763 9121, www.delitukku.fi
- Eden Solhem Studio Apartment**
Vanha Fiskarsintie 5, 10420 Pohjankuru, p. 044 337 2128, www.edenbillnas.fi
Majoitusta myös Billnäsissä: Eden Billnäs B&B, Sjöängintie 23, 10330 Billnäs
- Urheiluopisto Kisakeskus**
Kullaanniemi 220, 10420 Pohjankuru, p. 019 245 7111, www.kisakeskus.fi

Lähiseudun majoitusta voi tiedustella myös Fiskarsista, Antskogista ja Billnäsistä.

MUUT PALVELUT & YHTEYSTIEDOT

- Backers:** leipomo, kahvila
Borgbyntie 2, 10440 Bollsta, p. 019 246 1658, 019 241 1674, www.backers.fi
- DeliTukku:** ravintola, kahvila, majoitus, lähiruokakauppa, tapahtumia,
kursseja, polkupyörävuokraus
Pohjantie 8, 10420 Pohjankuru, p. 020 763 9121, www.delitukku.fi
- Gillesgårdenin maatalous- ja kotiseutumuseo**
Skarpkullantie 301, 10420 Pohjankuru, p. 040 507 4306,
www.pojjo.hembygd.fi
- KD Adventure:** elämysmatkailua Pohjan alueella
Vanha Antskogintie 12, 10480 Antskog, p. 040 511 6837, www.kdadventure.com
- Kukkacenter Scilla:** Kukkakauppa, lahjatavarat, Posti
Pohjantie 8, 10420 Pohjankuru, p. 040 559 1970, FB: Scilla kukkacenter,
www.scilla.fi
- Nordcenter:** Golf
Äminnen kartanon tie 4, 10410 Äminnefors, p. 019 276 6850,
www.nordcenter.com
- Päminnen urheilukeskus:** talvella laskettelu, kesällä mäki-autoilu, ympäri
vuoden halliurheilu
Brumkomin rantatie 1, 10410 Äminnefors, p. 019 238 955, www.paminne.com
- RuukkiGolf**
Hiekkamäentie 100, 10420 Pohjankuru, p. 019 245 4485, www.ruukkiGolf.fi
- S-market Pohja**
Pohjantie 2, 10420 Pohjankuru, p. 010 762 6350
- Shell Pohja**
Valter Bergmanin tie 1, 10420 Pohjankuru, p. 019 245 3288
- Urheiluopisto Kisakeskus**
Kullaanniemi 220, 10420 Pohjankuru, p. 019 245 7111, www.kisakeskus.fi

Julkaisija: Pohjan kirkonkylän kyläyhdistys, Pojo kyrkoby byförening rf

POHJAN KIRKONKYLÄ

Pohjan kirkonkylä sijaitsee Raaseporin kaupungissa Pohjanpitäjänlahden pohjukassa historiallisen Kuninkaantien varrella.

Pohjan kirkonkylässä lähiympäristöineen on paljon nähtävää ja koettavaa: keskiaikainen kivikirkko, Kasbergetin pronssikautinen hauta, Suomen ensimmäinen matkustajaliikenteelle rakennettu rautatietunneli, Gillesgårdenin maatalous- ja kotiseutumuseo, urheiluopisto Kisakeskus, kaksi täysmittaista golfkenttää, Päminnen urheilukeskus, ratsastuskeskuksia ja paljon muuta. Lähellä sijaitsevat myös Pohjaan 1600-luvulla perustetut Fiskarsin (5 km), Billnäsän (8 km) ja Antskogin (13 km) rautaruukit.

Pohjanpitäjänlahti on 15 km pitkä vuonomainen merenlahti, joka halkaisee Raaseporin kaupungin alueen aina Pohjan kirkonkylästä Suomenlahteen. Pohjanpitäjänlahti on murtovesialue, ja lahden lajirikkaus on erityisen suuri, runsaimpia koko Suomessa. Pohjanpitäjänlahden vesissä esiintyy sekä makean että murtoveden kaloja.

Lauhkea ilmasto ja melko rakentamattomat rannat mahdollistaa monipuolisen ja runsaan eläimistön ja kasvillisuuden ja joukossa on paljon harvinaisia ja uhanalaisia lajeja. Monet Suomeen muuttavat linnut saapuvat maahan Pohjanpitäjänlahden kautta.

Gumnäsiin rakennettiin 2015 vierasvenelaituri, joka mahdollistaa saapumisen Pohjan kirkonkylään myös veneellä. Saapui Pohjan kirkonkylään sitten maitse tai meritse, vastassa on elävä kylä palveluineen.

Tervetuloa meille kylään!

LISÄTIETOJA

Pohjan kirkonkylän kyläyhdistys ry
www.pohjapojo.fi

Raseporin kaupungin matkailutoimisto
www.raasepori.com

Pohja (ruots. Pojo) on Suomen entinen kunta ja vanha uusmaalainen kirkkopitäjä, joka nykyään on osa Raaseporin kaupunkia Uudellamaalla.

Pohjanpitäjänlahti oli tunnettu Sisä-Suomeen johtava kauppareitti jo pronssikaudella ja viikinkiajalla. Gumnäs ja Klockarudden ovat olleet asuttuja paikkoja ainakin keskiajalta, oletettavasti kauemminkin. Pohjan pitäjä on perustettu 1300-luvun alkupuolella ja useimpien Pohjanpitäjänlahden suurtilojen historia ulottuu 1400-luvulle tai vieläkin kauemmaksi.

Pohja on Suomen metalliteollisuuden synnyinsijojä. Pohjanpitäjässä oli metsiä, koski-voimaa ja mahdollisuudet saada malmia ja nämä loivat edellytykset rautaruukkien perustamiseen: Antskogin ruukki vuonna 1630, Billnäsän ruukki 1641 ja Fiskarsin ruukki 1649.

Vuoden 2009 alussa Pohjan kunta ja Karjaan ja Tammisaaren kaupungit lakkautettiin ja muodostettiin uusi Raaseporin kaupunki. Kuntaliitoksen ajankohtana kunnassa asui 4 936 ihmistä. Pohjan kunta oli kaksikielinen ja 59 prosenttia sen asukkaista puhui suomea ja 37 prosenttia ruotsia.

POHJAN KIRKONKYLÄ

www.pohjapojo.fi

A. Pohjan kirkko

Neitsyt Marialle pyhitetty keskiaikainen kirkko sijaitsee vanhalla markkina- ja uhripaikalla se ja rakennettiin todennäköisesti noin vuosina 1475–1480. Paikalla lienee ollut puukirkko jo noin 200 vuotta aikaisemmin. Madonnaa ja Lasta esittävä puuveistos on peräisin tältä ajalta ja se on Pohjan kirkon vanhin historiallinen muisto. Héléne Mannerheim, Suomen marsalkka Mannerheimin äiti, on haudattu tänne.

B. Pohjankurun satama

Pohjankurussa on ollut rahtisatama ainakin siitä saakka, kun Antskogin ruukki perustettiin vuonna 1630. Laivat sen sijaan ovat ankkuroineet paikalla jo sitä ennenkin. Turun ja Pietarin välinen valtavyylä Kuninkaantie kulki täällä aivan rannan tuntumassa, joten on aivan luonnollista, että juuri täältä oli myös yhteys merelle. Vuonna 1866 perustettu varustamo liikennöi kerran viikossa reittiä Helsinki – Fagervik – Tammisaari – Pohjankuru – Taalintehdas – Turku – Tukholma. Matkustajaliikenne hiipui sittemmin vähitellen, ja valtaosa matkustajaliikenteestä siirtyi 1900-luvun alussa rautateille.

C. Hiidenkirnut

Radan varrella kallion kupeessa sijaitsee pari lieriön muotoista kuoppaa hiidenkirnua, jotka ovat syntyneet jääkauden jäätiköiden sulamisveden pyörittäessä isoa kiveä tai kiviä.

D. Ryssän uunit

Isovihan aikana Pohjassa oli 17 000 venäläissotilasta. Sotilaat rakensivat uuneja, joissa paistivat leipää. Nyt uuneista on vain raunioita jäljellä metsän kätköissä koulujen takana.

E. Maatalous- ja kotiseutumuseo Gillesgården Skarpkullassa

Museon omistaa ja sitä ylläpitää Pohjan kotiseutuyhdistys. Museoon kuuluu mm. asuinrakennus 1700-luvulta, maataloushalli, vilja-aitta, aitta, muonamiehen talo ja ajoneuvo- ja vaunuhalli. Museon kokoelmissa on yli 3 800 esinettä.

F. Thomasböle

Paikalla sijaitsi Suomen ensimmäinen paperimylly, joka perustettiin 1667 Piispa Johan Gezeliuksen toimesta raamatun painatusta varten. Paperia valmistettiin lumpusta Thomasbölessä 1667–1713. Venäläiset tuhosivat rakennukset isovihan alussa, jolloin Suomen ensimmäisen paperitehtaan toiminta loppui. Suomen Paperi-insinööriyhdistys on pystyttänyt paikalle muistokiven.

G. Flemingin kivi

Tarun mukaan Suomen käskynhaltija Klaus Flemingin kuolinpaikka vuonna 1597.

H. Pohjankurun asema

Pohjankurun rautatieasema avattiin 1899. Asemaa ei enää käytetä henkilöliikenteessä, mutta Pohjankurun satamasta kulkee tavaraliikennettä.

I. Pohjankurun rautatietunnelit

Tunnelien aikakausi alkoi Suomen rautateilla, kun Pohjankurun aseman itäpuolelle Turku-Karjaa-väliselle rataosalle avattiin väliaikaiselle liikenteelle vuonna 1899 maamme ensimmäinen matkustajaliikenteelle tarkoitettu rautatietunneli. Nykyisin tunneli on teollisuuden käytössä. Alueen toisen, nyt hylätyn tunnelin kautta on vuosina 1964–1990 kulkenut Turun ja Karjaan välinen liikenne, mutta kolmannen tunnelin myötä se poistettiin kokonaan käytöstä.

J. Kuninkaantie

Pohjan läpi kulkee historiallisesti tunnettu matkareitti – Kuninkaantie. Päätepaikat ovat Oslo ja Pietari. Aikoinaan tietä käyttivät kuninkaalliset, muu ylhäisö ja kauppiat. Reittiä kaunistavat komeat kartanot, vanhat puurivistöt ja muistoina etapeittain on historiallisesti tunnettuja luonnonmerkkejä.

K. Kasbergetin pronssikautinen hauta

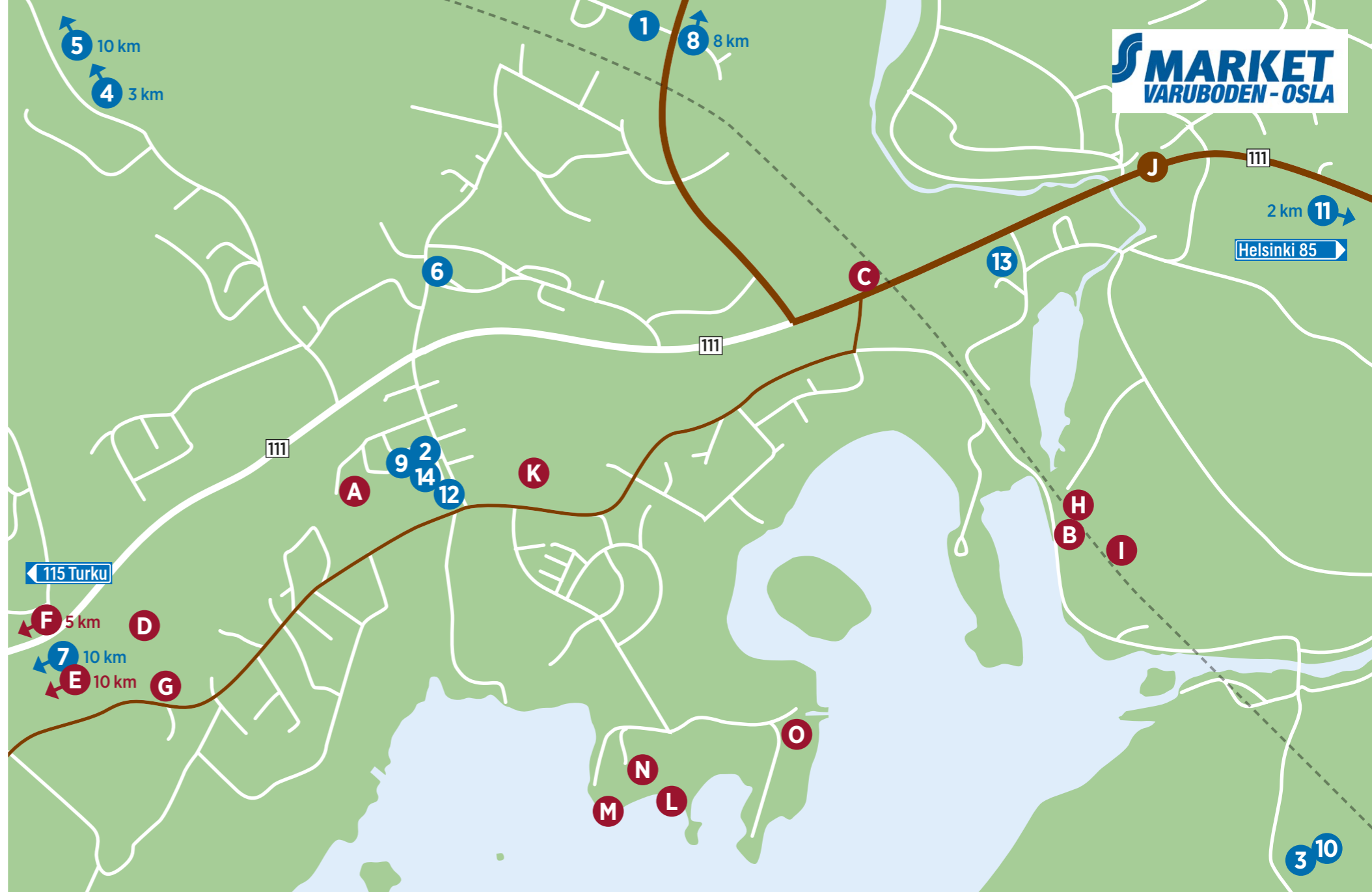
Hauta on varsin näyttävä ja suhteellisen hyvin säilynyt; halkaisijaltaan noin 16–19 m ja korkeudeltaan noin 1,7 m. Paikalta aukeaa upea näköala sekä Pohjan kirkolle että Pohjanlahdelle.

L. Gumnäsin ulkoilualue ja uimaranta

M. Gumnäsin vierasvenelaituri

N. Gumnäsin juhlapaikalla järjestetään mm. kyläjuhlia ja lavatansseja.

O. Matonpesupaikka

**AUTOPESU, POLTTOAINEET,
MYYMÄLÄ, KAHVIO**

Shell Raasepori Pohjankuru

Valter Bergmanin tie 1, 10420 Pohjankuru
Puh. (019) 245 3288. Ma–pe 6.30–20, la 8–20, su 9–20

**B
BACKERS**
- VÄSTNÄLAND 1694 -

Bageributik och café i Fiskars,
öppet må–fre 8–17, lö 10–17
Borgbyvägen 2, Bollstad
019 246 1658 | info@backers.fi
www.backers.fi

*Kukkacenter * Blomcenter*

Scilla

Monipuolinen kukka- ja lahjatavarakauppa

POSTILLA

Pohjantie 8, 10420 Pohjankuru,
Pojevägen 8, 10420 Skuru
**KIRPPUTORI – LOPPTORG –
SECOND HAND SHOP**

RAASEPORIN
SUOMALAINEN
SEURAKUNTA

KARIS-POJO
SVENSKA
FÖRSAMLING